

Sak 20 2026 – Konsekvens av reduserte investeringer

Saksbehandler	Roar Solhjem og Eirik Naalsund
Ansvarlig leder	Trond Utne
Saksmappe	2026/131
Dato for styremøte	16.04.2026

Forslag til vedtak:

Styret i Hemit HF tar saken til etterretning.

Trondheim, 9. april 2026

Trond Utne
Administrerende direktør

Nummererte vedlegg som følger saken

1. *Sak 20-2026 Vedlegg 1 Vurdering av teknisk gjeld i infrastruktur i Hemit - u.off*

Hva saken gjelder

I styremøtet 19. februar 2026 under behandling av *Sak 03 2026 – Statusrapport desember og Tertialrapport T3 2025* ba styret om å få fremlagt en redegjørelse for konsekvenser som følge av teknisk gjeld grunnet reduserte investeringer. Styret er tidligere orientert om teknisk gjeld i HMN i styresakene 25/2024 og 47/2024. Grunnet store budsjettinnstramminger i 2026 og reduserte investeringer over tid, er rommet for å håndtere denne tekniske gjelden ytterligere redusert. Denne saken vil kort redegjøre for de overordnede konsekvensene.

Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

I rapport om teknisk gjeld i Helse Midt-Norge, som ble behandlet i styresak 25/2024, ble det redegjort for teknisk gjeld innenfor følgende hovedområder:

- Løsninger som erstattes av Helseplattformen
- Integrasjonsplattform i HMN
- Infrastruktur knyttet til Medisinteknisk utstyr (MTU)
- Arbeidsflate
- Infrastruktur for Tilgangsstyring
- Administrative systemer
- Eldre spesialutviklede programmer
- Andre kliniske systemer og skåringsverktøy
- Prehospitale løsninger
- Nettverkløsningen i HMN
- SharePoint løsninger
- Filområder i HMN

For de fleste områdene er det en god plan på og oppfølging av den tekniske gjelden innenfor den løpende forvaltningen. Det er fortsatt innenfor håndtering av medisinsk teknisk utstyr, administrative systemer, tilgangsstyring, integrasjonsplattform og arbeidsflate at det er behov for større grep,

samtidig som det er stort behov for å modernisere den underliggende driftsplattformen for å kunne ta i bruk skyteknologi (hybrid infrastruktur) for økt automatisering, skalerbarhet og fleksibilitet.

Vi har de siste årene utsatt investeringer ved å forlenge levetiden på utstyret, og med det skjøvet en kostnad foran oss. Konsekvensen ved å utsette utbytte av f.eks. servere kan være at eldre systemer ikke kan oppgraderes eller skiftes ut i tilstrekkelig takt. Dette øker risikoen for driftsfeil og nedetid, med fare for at sluttbrukerne kan oppleve lengre gjenopprettingstid ved hendelser og i ytterste konsekvens er det ikke mulig å gjenopprette tjenestekvaliteten.

Som følge av kraftig reduksjon i budsjett, er det utfordrende å ha kapasitet og økonomi til å utforske nye teknologiske muligheter, som f.eks. kunstig intelligens, allmenn sky og hybrid infrastruktur. Dette medfører en betydelig tapt oppside ved bedre utnyttelse av mulighetene i teknologien, noe som bidrar til økte driftskostnader og redusert potensial for tjenesteutvikling over tid sammenlignet med et høyere investeringsnivå. Noe satsning på informasjonssikkerhet er eneste tiltak som har vært skjermet fra kostnadsreduksjonene, men selv her oppleves det at trusselbildet utvikler seg vesentlig raskere enn hva investeringstakten klarer å holde tritt med.

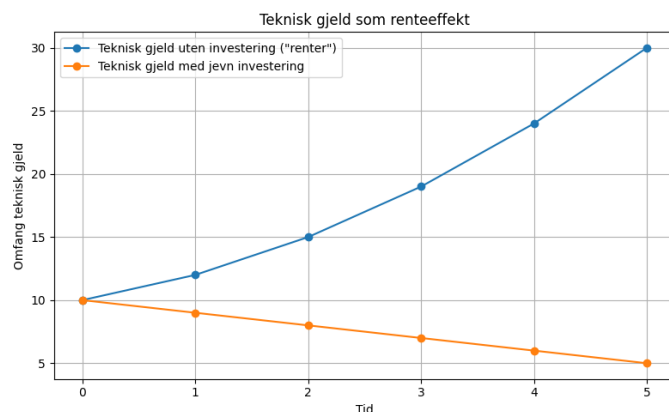
Infrastrukturen i Helse Midt-Norge har levert stabile tjenester til foretakene over flere år. Den står nå ovenfor et større behov for revisjon, da dagens infrastruktur krever betydelig vedlikehold og manuell håndtering sammenlignet med en mer moderne skybasert infrastruktur. Med reduserte investeringer og driftsmidler, går mer tid til manuelt vedlikehold og mindre tid til forbedring og innovasjon. Nye krav til leveranser blir vanskeligere å møte, og tar lengre tid å gjennomføre. Det er ikke tilstrekkelig med driftsmidler i gjeldende budsjett til å opprettholde kapasitet til å realisere muliggjørende teknologi.

Det paradoksale i å kutte i modernisering er at de totale kostnadene øker på sikt. Drift av gamle løsninger er dyrere enn nye bl.a. ved at teknologi som muliggjør automatisering ikke blir tatt i bruk. Særlig innenfor infrastrukturdrift ligger Hemit langt bak når det gjelder å ta i bruk løsninger som er basert på infrastruktur som kode. I tillegg koster håndtering av feil og hendelser mer enn forebygging. Kompleksitet og manuelle prosesser er mer personellkrevende. Integrasjoner og

tilpasninger blir dyrere og mer komplisert å etablere. Kort oppsummert: kostnadene går i økende grad til uforutsigbare driftskostnader i stedet for planlagte investeringer.

Overgangen til hybrid- og skybaserte løsninger blir vanskeligere når den tekniske gjelden øker. Vi mister muligheten til å modernisere effektivt. Når den tekniske gjelden øker, blir det vanskeligere å integrere med moderne identitetsplattformer, flytte tjenester til skyen, implementere moderne sikkerhetsarkitektur og automatisere mer av driften.

Som følge av redusert modernisering øker risikoen for driftsstans, sikkerhetsbrudd og kostbare hendelser, samtidig som evnen til å levere stabile tjenester og møte nye krav er noe svekket. Kostnadssiden ved teknisk gjeld kan sammenlignes med finansiell gjeld med løpende renter:



Figuren viser teknisk gjeld på samme måte som økonomisk gjeld.

X-aksen er tid, og Y-aksen er samlet teknisk belastning – ikke kroner, men drift, risiko og kompleksitet. Den øverste kurven viser hva som skjer når vi utsetter investeringer: teknisk gjeld vokser over tid, og den vokser raskere jo lenger vi venter – akkurat som renter.

Den nederste kurven viser effekten av jevn investering: vi betaler 'avdrag', holder gjelden nede og beholder handlingsrom.

Teknisk gjeld omtales ofte også som skjult risiko som ikke blir synlig før det er for sent. Med manglende støtte til for eksempel multi-faktor pålogging, Zero-Trust og moderne identitetskontroll, eksponeres sårbarheter lengre og angrepene blir vanskeligere å oppdage. Vi har i dag gode sikkerhetsmekanismer hver for seg, samtidig som en helhetlig sikkerhetsplattform gjør overgangen til

hybride løsninger med noe i sky og på «bakken» sikrere med raske deteksjon, håndtering og gjenoppretting ved en hendelse.

Vi har vurdert teknisk gjeld og vurdert status på de forskjellige infrastruktururområdene i vedlegg 1 til saken.

Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør anbefaler styret å ta saken til etterretning.